

ASIKKALA

ARVIOINTIKERTOMUS 2023

SISÄLLYS

1	TARKASTUSLAUTAKUNTA.....	2
1.1	Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2023.....	2
1.2	Tarkastuslautakunnan toiminta	2
2	ARVIOINTIKERTOMUS 2022.....	4
2.1	Arviointikertomuksen 2022 vastineet.....	4
3	TALOUS	5
3.1	Talouden toteuma 2023.....	5
4	INVESTOINNIT.....	10
4.1	Investointien toteutuminen	10
5	VALTUUSTON ASETTAMAT TOIMINNALLISET TAVOITTEET.....	12
5.1	Valtuuston asettamien toiminallisten vuositavoitteiden arviointi.....	12
5.1.1	Kunnanhallituksen alainen toiminta.....	14
5.1.2	Kasvatus- ja opetuslautakunnan alainen toiminta	15
5.1.3	Hyvinvointilautakunnan alainen toimiala	18
5.1.4	Teknisen lautakunnan toimiala	23
6	KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ, TULOSLASKELMA JA INVESTOINNIT	25
7	STRATEGIAN TOTEUTUMINEN.....	28
8	KONSERNIYHTEISÖT	30
8.1	Olennaiset tapahtumat konsernissa.....	30
8.2	Aurinkovuoren Vesi Oy	31
8.3	Asikkalatalot Oy.....	33
9	HENKILÖSTÖ	35
9.1	Henkilöstömäärä ja palkkakustannukset.....	35
9.2	Vaihtuvuus.....	35
9.3	Henkilöstön eläköityminen	36
9.4	Työterveystasoiset poissaolot.....	37
9.5	Osaava henkilöstö	38
10	TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOYHTEENVETO.....	40

1 TARKASTUSLAUTAKUNTA

1.1 Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2023

Kuntalain 121 §:n 2 momentin mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida,

Kuntalain 121 §:n 4 momentin mukaan tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisenä pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

1.2 Tarkastuslautakunnan toiminta

Tarkastuslautakunnan toiminnasta on säädetty kuntalain 14 luvussa. Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä var-
ten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;

5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;

6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisenä pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Tarkastuslautakunnalla on salassapitoa koskevien säännösten estämättä oikeus saada kunnan viranomaisilta tiedot ja nähtävikseen asiakirjat, joita se pitää tarpeellisina arviointitehtävän hoitamiseksi. Lisäksi tarkastuslautakunnan toimintaa säätelevät Asikkalan kunnan hallintosäännön määräykset.

Tilivuoden 2023 arvioinnin on suorittanut tarkastuslautakunta, johon ovat kuuluneet jäsenet Mirja Järvinen, Elina Vesterinen, Päivi Kantola, Markku Salomaa, Satu Jaatinen ja Petri Silvo 24.11.2023 asti, jonka jälkeen jäsenenä on toiminut Joni Kalke. Puheenjohtajana on toiminut Jari Laaksonen 6.11.2023 asti, jonka jälkeen puheenjohtajana on toiminut Juha Hyttinen. Lautakunnan esittelijänä on toiminut puheenjohtaja ja sihteerinä Anna-Sofia Lakonen BDO Auditor Oy:stä.

2 ARVIOINTIKERTOMUS 2022

2.1 Arviointikertomuksen 2022 vastineet

Tarkastuslautakunta on valtuuston kokouksessa 13.6.2023 § 17 pyytänyt kunnanhallitukselta ja toimialoilta selvityksiä vuoden 2022 arviointikertomuksessa esitettyihin huomioihin. Vastauksia on pyydetty valtuuston tietoon marraskuun puoliväliin mennessä. Kunnanhallitus on päättänyt vastineiden esittämisestä valtuustolle 13.10.2023 § 250 ja valtuusto on merkinnyt tiedoksi vastineet 30.10.2023 § 54.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Tarkastuslautakunta on käsitellyt valtuustolta saamat vastineet arviointikertomukseen 2022 kokouksessaan 5.12.2023. Lautakunta on pääasiassa tyytyväinen saattuihin vastineisiin.

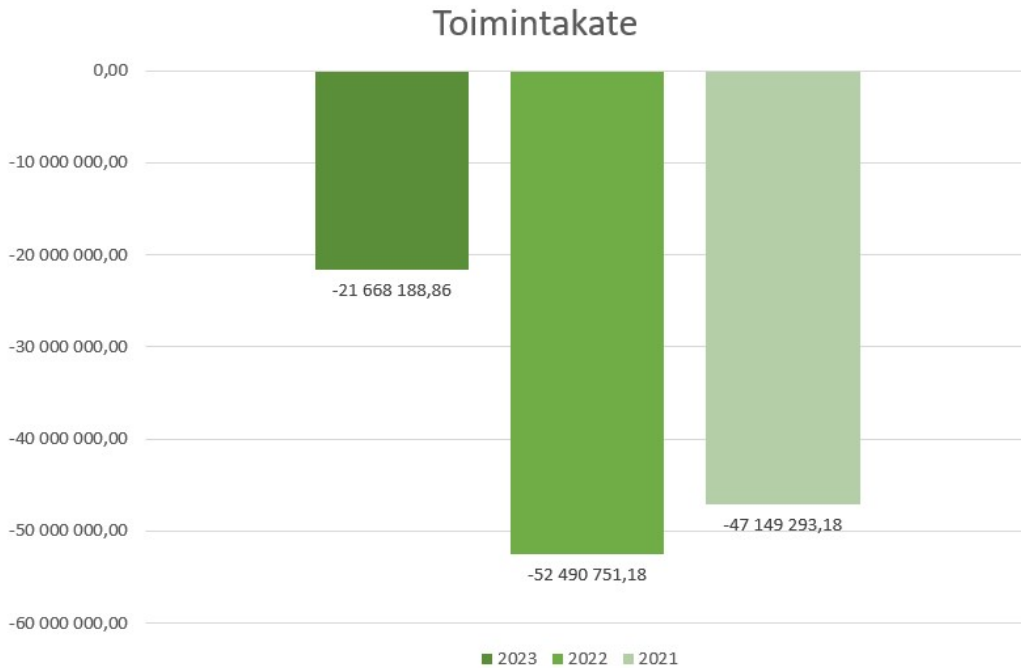
3 TALOUS

3.1 Talouden toteuma 2023

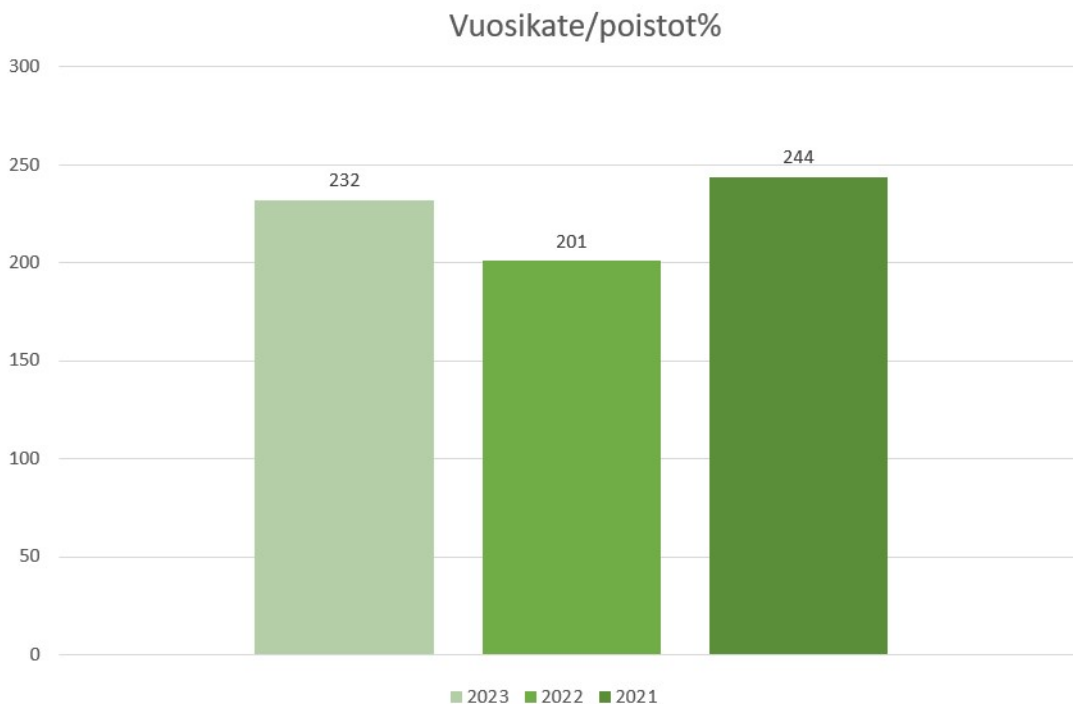
Hyvinvointialueuudistus toteutui vuoden 2023 alusta lukien, kun sosiaali- ja terveyspalvelut, pelastustoimi sekä oppilashuolto siirtyivät kunnilta uusille perustetuille hyvinvointialueille. Asikkalan kunnan osalta ainoa toiminnallinen muutos oli oppilashuollon tehtävien siirtyminen hyvinvointialueelle, osan oppilashuollon tehtävistä on edelleen kunnan vastuulla. Sosiaali- ja terveyspalvelut ja pelastustoimen palvelut ovat olleet jo ennestään Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän ja Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen hoidossa.

Kunnan talouden tulos vuodelta 2023 oli 3,9 miljoonaa euroa ja ylijäämää tilikaudelta kertyi 497 937 euroa. Hyvinvointialueuudistuksella on suuri merkitys positiiviseen tulokseen, sillä kuntien valtionosuudet uudistuksen jälkeiselle ajalle arvioitiin valtiovarainministeriön toimesta ennakkotietojen pohjalta aivan liian suuriksi vuodelle 2023. Asikkalan kunta sai vuonna 2023 lähes kolme miljoonaa euroa liikaa valtionosuuksia, jotka tullaan perimään takaisin tulevina vuosina. Verotuloja kunnalle kertyi vuonna 2023 yli puoli miljoonaa euroa normaalia enemmän, koska alkuvuodesta 2023 tilitettiin vielä jonkin verran vuonna 2022 kertyneitä veroja ennen hyvinvointiuudistusta voimassa olleen korkeamman kunnallisveroprosentin mukaisesti.

Talousarvion käyttötalousmäärärahoihin tehtiin vuonna 2023 yksi muutos. Valtuusto myönsi kasvatus- ja opetuspalveluille 650 000 euron suuruisen lisämäärärahan. Tilinpäätös vuodelta 2023 toteutui alkuperäistä sekä muutettua talousarviota parempana. Seuraavaksi käydään läpi talouden olennaisten tunnuslukujen kehitystä vuosina 2021–2023.

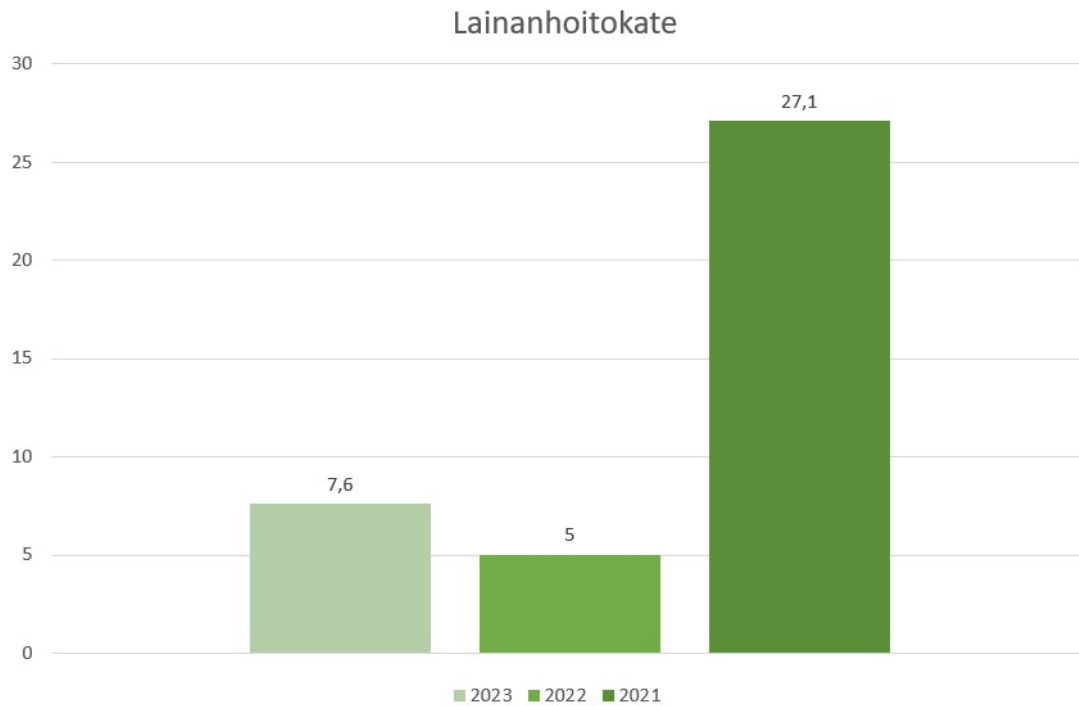

Kunnan tuloslaskelman välituloksena esitettävä toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

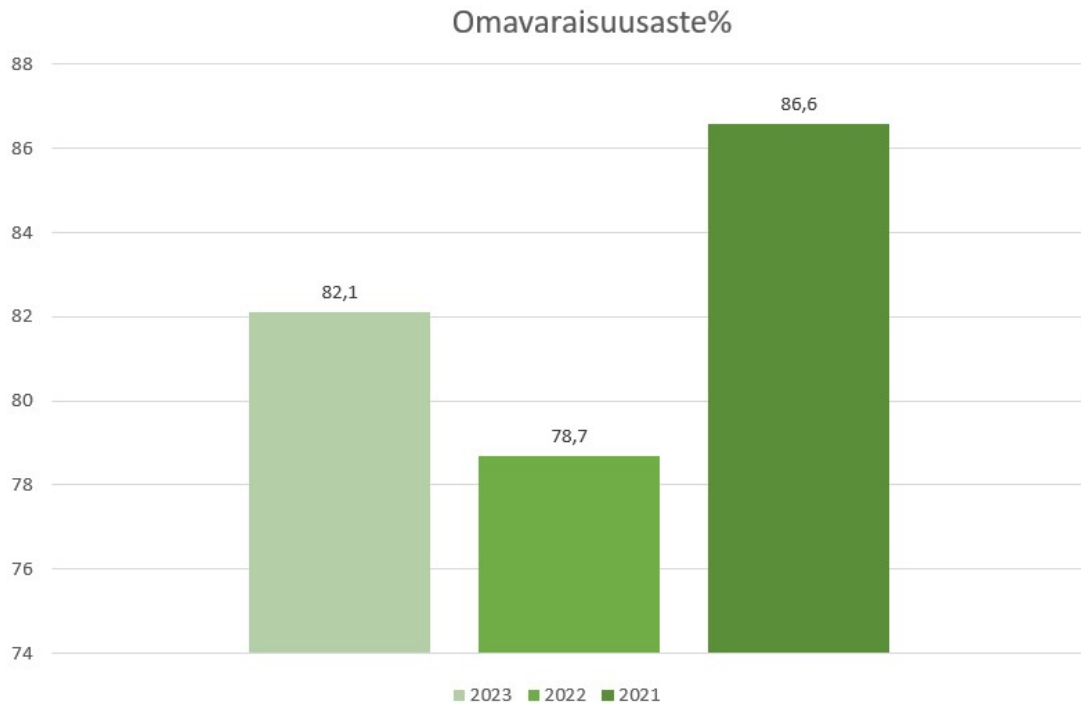
Vuosikatteen ja poistojen välinen suhdeluku osoittaa tulorahoituksen riittävyyden investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Kunnan tulorahoituksen katsotaan olevan riittävä, jos suhdeluku on 100 prosenttia tai enemmän. Vastaavasti

suhdeluvun ollessa alle 100 prosenttia, tulo-rahoituksen voidaan katsoa olevan riittämätön tuloslaskelman kulujen kattamiseen.

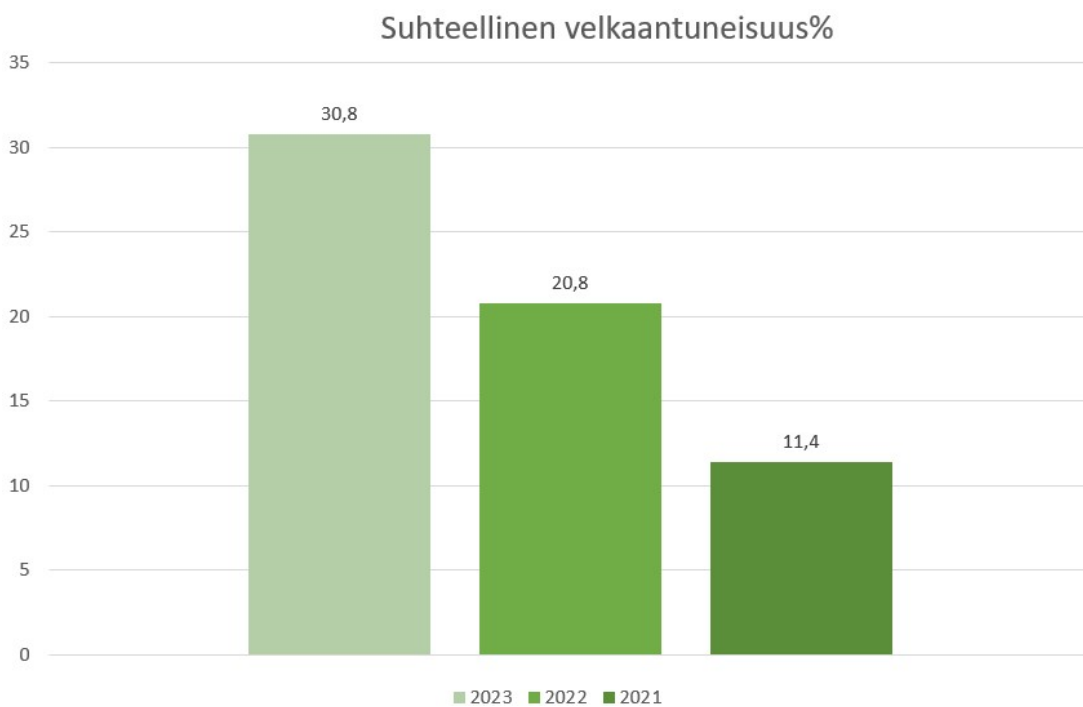

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulo-rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi tulo-rahoituksen katsotaan riittävän lainojen hoitoon. Vastaavasti tunnusluvun ollessa alle 1 joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, myymään kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Omavaraisuusaste mittaa vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 prosentin omavaraisuutta.

Suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluku osoittaa kuinka paljon kunnan käyttötuloista (toimintatuotot, verotulot ja valtionosuudet) tarvittaisiin vieraan pääoman takaisin maksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

4 INVESTOINNIT

4.1 Investointien toteutuminen

INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN 2023	TA2023	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö %
INVESTOINNIT YHTEENSÄ						
MENOT	-19 975 000	-1 300 000	-21 275 000	-11 624 650,16	9 650 349,84	54,64
TULOT	5 065 000	0	5 065 000	480 284,54	115 284,54	9,48
NETTO	-14 910 000	-1 300 000	-16 210 000	-11 144 365,62	9 765 634,38	68,75

Investointimenojen toteuma 2023.

Investointien toteuma vuonna 2023 oli n. 16,2 miljoonaa euroa. Suurin yksittäinen erä vuoden aikana oli Vääksyn yhteiskoulun rakentaminen (7,5 milj. euroa). Muita merkittäviä investointeja olivat Vesivehmaan koulun laajennus, Maantien 313 kevyen liikenteen väylä, Metsä-Aakalan uuden yritysalueen katujen rakentaminen Vesivehmaalla, uuden esiintymislavan valmistuminen Vääksyn kanavan alueelle. Vuoden aikana valtuusto päätti myös pääomasijoituksen tekemisestä Asikkalatalot Oy:hyn, mutta itse pääomasijoituksen tekeminen siirtyi vuodelle 2024, sillä yhtiön rakennushankkeen on arvioitu alkavan syksyllä 2024. Investointitahti on ollut kuluvinä vuosina suuri kunnan kokoon nähden. Investointitahdin on ennustettu laskeutuvan normaalille tasolle, kun vuoden 2024 aikana tehdään pääomasijoitus Asikkalatalot Oy:hyn ja Vääksyn uusi yhteiskoulu valmistuu. Tämän jälkeen ainoa näköpiirissä oleva merkittävä investointi on terveysaseman peruskorjaus tai uudisrakentaminen lähivuosien aikana.

Havainnekuva Vääksyn uudesta yhteiskoulusta

Tarkastuslautakunnan arvio:

Investointien raportointi on kehittynyt positiivisesti. Nettomenojen jatkuvaan kasvuun on kiinnitettävä huomiota. Investointitahti on ollut kunnan kokoon nähden suurta, mutta ennusteiden mukaan investointitahti tulee taantumaan lähivuosien aikana. Kilpailutuksiin liittyviin lisäostoihin tulee kiinnittää huomiota. Urakat tulee voida

pääsääntöisesti toteuttaa kilpailun mukaisilla hinnoilla ja lisäostojen tulee johtua vain ennalta-arvaamattomista seikoista, joita ei ole urakkatarjouspyyntöä laadittaessa voitu ottaa huomioon.

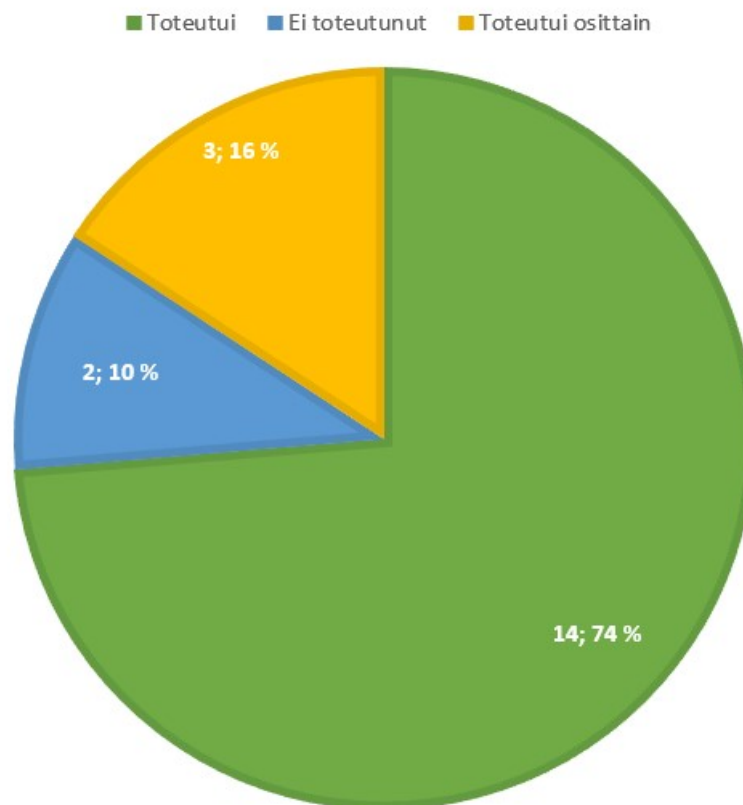

5 VALTUUSTON ASETTAMAT TOIMINNALLISET TAVOITTEET

5.1 Valtuuston asettamien toiminnallisten vuositavoitteiden arviointi

Valtuusto asetti vuodelle 2023 yhteensä 19 toiminnallista tavoitetta. Tavoitteista 14 toteutui, 3 toteutui osittain ja 2 tavoitetta jäi toteutumatta. Toinen näistä koski Aniankedon kaa-voitusta, jota ei saatu tavoitteen mukaisesti hyväksymisvaiheeseen johtuen vaatimuksista eri selvitysten osalta. Toinen tavoitteista koski Anianpellon messusuunnitelmaa, josta luovuttiin talouspaineiden alla. Tavoitteiden toteutumista on käsitelty toimialoittain seuraavissa kappaleissa.

TAVOITTEIDEN TOTEUMA 2023

TOTEUTUMINEN

	Toteutunut
	Toteutunut osittain
	Ei toteutunut

Talousarvio tavoitteet vuodelle 2023

Tavoite 1	Aniankedon kaavoitus on hyväksymisvaiheessa.	
Toteutuminen	Kaava tulee hyväksymisvaiheeseen kesällä 2024. Vaadittavien selvitysten teko on vienyt ennakoitua enemmän aikaa ja kaavan valmistelutyö päästiin käynnistämään suunniteltua myöhemmin.	
Tavoite 2	Aniankedon messukonsepti on valmis päätöksentekoon.	
Toteutuminen	Messuajatuksesta luovuttiin talouden sopeutustarpeiden vuoksi, eikä tämä tavoite siten toteutunut. Aluetta tullaan markkinoimaan muilla tavoin.	
Tavoite 3	Maanhankinta asumisen ja yritystoiminnan tarpeisiin on käynnissä luonnollisissa kasvusuunnissa (Vesivehmaa – Lahden suunta, Urajärvi – moottoritien läheisyys).	
Toteutuminen	Kahden maa-alueen hankinta vietiin päätöksentekoon, mutta alueita ei päädytty ostamaan.	
Tavoite 4	Vuokra-asuntojen rakentamisprojekti kuntakonsernin toimesta on käynnistynyt.	
Toteutuminen	Rakentamisen hankesuunnitelma valmistui ja päätös pääomasijoituksesta Asikkatalot Oy:hyn tehtiin.	
Tavoite 5	Telakkaranta on valmis rakennettavaksi, rantabulevardi on suunniteltu ja ensimmäinen tontti on luovutettu.	
Toteutuminen	Alue on valmis rakennettavaksi, rantabulevardi on suunniteltu ja pääosin myös toteutettu. Ensimmäistä tonttia ei ole luovutettu vielä - neuvottelut ostajayhtiön kanssa olivat vuoden lopulla kesken, mutta ne on sittemmin saatu päätökseen.	
Tavoite 6	Metsä-Aakalan yritysalueella Vesivehmaalla kunnallistekniikka on valmis (kadut yms.).	
Toteutuminen	Kunnallistekniikka ja kadut ovat valmiit. Katujen asfaltointi tehdään kesällä 2024	
Tavoite 7	Kevyen liikenteen väylä tiellä 313 välillä Vehkoo – Lentotie on pinnoitusta varten valmis. Suunnitelma Vierumäelle asti on valmis.	
Toteutuminen	Väylä on valmis ja pinnoitettu. Suunnitelma Vierumäelle on viranomaisten käsittelyssä.	
Tavoite 8	Monitoimilava on rakennettu.	
Toteutuminen	Toteutunut suunnitelmien mukaisesti	
Tavoite 9	Hyvinvointialueen aloittaminen on tapahtunut sujuvasti Asikkalan näkökulmasta. Palvelut jatkuvat vähintään entisen tasoisena, mukaan lukien perhekeskus Ilo ja seniorikeskus Olo.	
Toteutuminen	Muilta osin tavoite toteutui, mutta opiskelijahuollon palveluiden taso ja saatavuus on heikentynyt.	
Tavoite 10	Prosessi kuntalaisten osallistamiseksi eri palvelukokonaisuuksien kehittämisen ja muutosten osalta on kuvattu.	
Toteutuminen	Prosessi on kuvattu lasten- ja nuorten osalta.	
Tavoite 11	Entistä isompi osa väestöstä osallistuu jollain tavalla harrastustoimintaan.	
Toteutuminen	Lasten ja nuorten osalta harrastustoiminnan aktiivisuus lisääntynyt.	
Tavoite 12	Kulttuurikasvatusohjelma on otettu käyttöön.	
Toteutuminen	Tavoite on toteutunut. Kulttuurikasvatusohjelmaa toteutetaan päiväkodeissa ja kouluissa.	
Tavoite 13	Hyvä palvelu ja sen vaatima resurssointi on määritelty.	
Toteutuminen	Tavoitteen osalta on edetty luonnosvaiheeseen, mutta lopullinen määrittely tehdään vuoden 2024 puolella.	

Tavoite 14	Kylien kehittämistarpeet on kartoitettu.	
Toteutuminen	Kartoitus on toteutettu.	
Tavoite 15	Ennakkovaikutusten arvioinnin ohjeistus on laadittu.	
Toteutuminen	Ohjeistus on laadittu ja esitelty valtuustolle.	
Tavoite 16	Vesihuollon tulevaisuuden kehittämistarpeista ja rahoituksesta on käyty keskustelut yhtiön toimivan johdon ja kunnanhallituksen välillä.	
Toteutuminen	Keskusteluja on käyty aktiivisesti kunnanhallituksen ja valtuuston kanssa.	
Tavoite 17	Joukkoliikenteen palveluiden käyttöaste on arvioitu ja analysoitu. On selvitetty mahdollisuus yhteiskäyttöautokokeiluun jollakin kylällä osana joukkoliikenteen kokonaisuutta.	
Toteutuminen	Käyttöaste on arvioitu ja analysoitu. Vuoroihin on tehty muutoksia (lisäyksiä, vähennyksiä ja reittimuutoksi) tämän seurauksena. Yhteiskäyttöautokokeilun mahdollisuutta kylillä on selvitetty, mutta taloudellisesti kestävää toteutustapaa ei ole löydetty.	
Tavoite 18	Yläkoulu ja lukio pidetään vetovoimaisena. Yhteiskoulun yläkoulu on 5-sarjainen, yläkoululaisia on yli 330 ja lukiolaisia yli 180.	
Toteutuminen	Vetovoima on säilynyt, sillä lukioon tuli sama määrä hakijoita kuin aiemmin ja yläkoulun oppilasmäärä on nousussa. Vääksyn yhteiskoulussa on sekä 4 - ja 5 sarjaisia luokka-asteita. Yläkoululaisia 305, lukiolaisia 204 (syksy 2023).	
Tavoite 19	Kestävän kehityksen agenda 2030-hankkeen tavoitteet vuoden 2023 osalta ovat toteutuneet.	
Toteutuminen	Hankkeen tavoitteet saavutettiin (jatkuvan kehittämisen prosessi, ympäristökasvatussuunnitelma on laadittu, energiataloudet, jätteenkäsittely, tietoisuutta on lisätty, kuntalaisten omatoimisuutta on lisätty, osallistamisen prosessi, EVA, ympäristövaikutuksen arviointi)	

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen 2023.

5.1.1 Kunnanhallituksen alainen toiminta

Konsernipalvelut (palvelualue yhteensä)	TA2023	Tot.	Käyttö%	Yli/Alle
Toimintatuotot	386 000	368 087,23	95,4	-28 175
Toimintamenot	-3 327 730	-3 384 311,47	101,7	-31 058
Toimintakate (netto)	-2 941 730	-3 016 224,24	102,5	-74 494

Konsernipalveluiden toimintakate eli toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus toteutui lähes talousarvion mukaisena. 75 000 euron talousarvioylitys johtui Asikkalan Elinkeino Oy:n purkamisen yhteydessä realisoituneesta kirjanpidollisesta tappiosta (n. 200.000 euroa), jota ei ennakoitu talousarviota laadittaessa. Kyseisen tappion kirjaaminen käyttötalousmenoksi konkretisoitui vasta tilinpäätöksen laatimisen yhteydessä, minkä vuoksi esitystä lisämäärärahasta konsernipalveluiden talousarvioon ei vuoden 2023 aikana tehty. Tappio johtui yhtiölle aikoinaan hankitun maa-alueen hankintahinnan ja myöhemmin todetun käyvän arvon erotuksesta.

Talouspalveluita työllisti vuoden aikana talouden sopeutuksen valmistelu. Sote-uudistukseen liittyvät valtion rahoituslaskelmat muuttuivat lähes kuukausittain, joka

hankaloitti sekä viranhaltijoiden että luottamushenkilöiden työskentelyä. Valtuusto linjasi sopeutustoimien aloittamisesta lokakuun kokouksessaan.

Kaavoituspalveluissa edistettiin Ruotsalaisen rantaosayleiskaavaa sekä Aniankeidon kaavaa. Valtuusto hyväksyi vuoden aikana Kuivurinmäen kaavan, Lahden kaupunkiseutusuunnitelman sekä yksityisten maanomistajien kaavahankkeita. Syksyllä käynnistettiin valtion kanssa Lahden kaupunkiseudun kuntien ja valtion kesken MAL-neuvottelut kaudelle 2024–2032

Merkittävä panostus kunnan matkailun edistämiseen vuoden 2023 aikana oli Vääksyn” matkaparkki”- kokonaisuus, jolla saavutettiin myös Päijät-Hämeen yritysystävällisin teko -kilpailun 3. sija. Matkaparkin täyttöaste pysyi korkeana koko sesongin ajan. Kanavan seutu täydentyi myös pitkään odotetun monitoimilavan myötä, joka mahdollistaa moninaisen tapahtumajärjestämisen. Päijänne-talon alakertaan toteutettiin puolestaan yhteistyössä yrittäjän kanssa asiakastila erilaisia tilaisuuksia palvelemaan.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Kunnanhallituksen alaiset konsernipalvelut pysyivät kohtuullisen hyvin budjetissaan. Kaavoituksessa oli tilikaudella selvää aliresursointia, mikä hidasti kaavoitustoimintaa.

5.1.2 Kasvatus- ja opetuslautakunnan alainen toiminta

Kasvatus- ja opetuspalvelut (palvelualue yhteensä)	TA2023	TA 2023 muutokset	TA 2023 muut. jälk.	Tot.	Käyttö%	Yli/Alle
Toimintatuotot	1 769 200	0	1 769 200	2 167 130	122,5	-433 412
Toimintamenot	-17 583 940	-650 000	-18 233 940	-18 342 977	100,8	109 037
Toimintakate (netto)	-15 814 740	-650 000	-16 464 740	-16 175 846	98,2	-288 894

Asikkala on profiloitunut laadukkaana kasvatuksen ja opetuksen kunnaksi. Tavoitteena on hyvinvoiva, tasapainoinen ja vastuullinen, osallistuva, osaava ja taitava sekä omaa ja muita kulttuureja arvostava lapsi ja nuori Asikkala tarjoaa turvalliset, nykyaikaiset ja monipuoliset oppimisympäristöt, jotka innostavat leikkimiseen, liikuntaan ja oppimiseen. Palvelualueen talous toteutui talousarvion puitteissa valtuuston 30.10.2023 § 53 myöntämän 650.000 euron lisämäärärahan jälkeen. Ylitys alkuperäiseen talousarvioon johtui pääosin henkilöstökulujen toteutuessa ennakoitua suurempina. Henkilöstökuluissa sijaiskulut olivat merkittävän suuret talousarvioon nähden. Sairaspoissaolojen määrä on noussut huomattavasti.

Varhaiskasvatus

Päiväkotien painopistealueita ovat sadut, leikki ja leikkiympäristön kehittäminen sekä lasten osallisuuden lisääminen. Uutena toimintamuotona aloitettiin myös muskaritoiminta 5-vuotiaille ja ”kielikylvyt” esiopetuksen oppilaille. Hyvinvointia tukevana toimenpiteenä ovat myös päiväkotien yhteisölliset oppilashuoltoryhmät. Avoimessa

varhaiskasvatustoiminnassa järjestetään perheille kohtaamispaikkatoimintaa (Perheklubi) ja lyhytaikaista lastenhoitoa eri ikäisille lapsille. Koulutuksia lasten motorisista taidoista ja niiden mittaamisesta järjestettiin keväällä sekä syksyllä.

Varhaiskasvatuspalveluiden kulut ylittyivät alkuperäiseen talousarvioon nähden 300 000 euroa, tästä henkilöstökulujen osuus oli noin 275 000 € ja muiden kuluerien osuus yhteensä noin 25 000 €. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakia (1503/2016) muutettiin 1.3.2023 siten, että asiakasmaksuja alennettiin korottamalla maksujen perusteena olevia tulorajoja 33 prosenttia. Näin ollen varhaiskasvatusmaksujen tulonmuodostus jäi huomattavasti alle talousarvion.

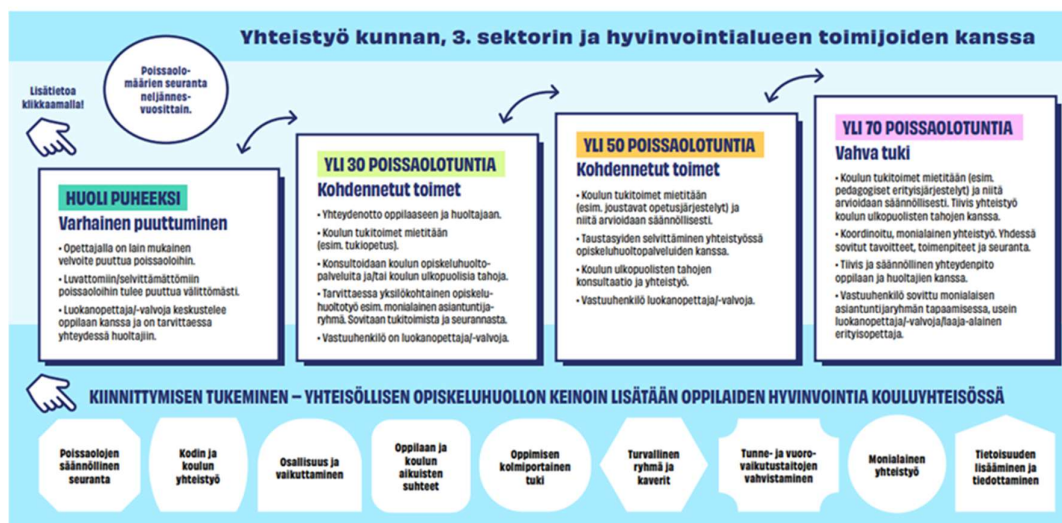
Perusopetus ja lukio

Huoli oppilaiden hyvinvoinnista ja palveluiden saatavuudesta on kasvanut viime vuosien aikana. Kouluissa on onnistuttu luomaan toimivia käytänteitä hyvinvoinnin seuranta varten esim. tunnemittaukset, poissaolojen seuranta, kiusaamiskartoitukset ja erillinen lomake haavoittaviin ja suojatekijöihin liittyen. Valtaosa lapsista ja nuorista voi hyvin, mutta nuorten rajattomuus ja välinpitämättömyys ovat lisääntyneet. Kouluerveyskyselyn perusteella kiusaaminen tuottaa edelleen ongelmia oppimisympäristöissä. Kouluissa noudatetaan kiusaamisen vastaista toimintamallia, jossa huomioidaan:

- Kiusaamisen käsite, roolit sekä ilmeneminen
- Kiusaamisen vastaisen toiminnan tavoitteet
- Vastuukysymykset

Aurinkovuoren ja Anianpellon kouluissa käytiin syksyn aikana luokkakohtaiset keskustelut kiusaamisen liittyvissä asioista. Nuorten mielenterveysongelmat ovat myös yleistyneet lähivuosien aikana. Kouluerveyskyselyn perusteella peruskoululaisten ahdistuneisuus on kasvanut vuodesta 2021. Kouluissa onkin panostettu siihen, että oppilas tuntee kuuluvansa joukkoon sekä hänen yksilöllisyytään arvostetaan rakentavasti ja hänen kasvamistaan tuetaan oikeaan suuntaan. Rakentavan vuorovaikutuksen taitoja sekä yhteisöllisyyttä lisääviä tapahtumia/tempauksia sisällytetään lukuvuoden toimintaan niin luokan, luokka-asteiden ja koulun tasoilla. Nuorisopalvelut ja opiskeluhoito sekä koulu- ja liikuntavalmentaja osallistuvat toiminnan tukemiseen ja toimintaa suunnitellaan yhteistyössä säännöllisesti. Asikkalassa on myös käytössä ”Päijät-Hämeen poissaoloihin puuttumisen malli”, jonka avulla pyritään ehkäisemään nuorten syrjäytymistä.

PÄIJÄT-HÄMEEN POISSAOLOIHIIN PUUTTUMISEN MALLI

Vuoden 2023 aikana opiskelijoiden hyvinvointia kartoitettiin seuraavilla kyselyillä/testeillä:

- THL:n kouluterveyskysely
- Päihdekysely oppilaille
- Liikenteen vaaranpaikkakartoitus
- Tunnetaitojen mittaus
- Motoristen taitojen testaus varhaiskasvatuksessa
- MOVE-testit 5. ja 8. luokilla

Lukiossa on n. 200 opiskelijaa. Kolmasosa heistä on vieraskuntalaisia. Yleissivistävien opintojen lisäksi tarjoamme monenlaista painotusta ja erikoiskursseja mm. ilmailu- ja liikuntalinja, teatteripaketti (mm. näytelmämusikaalit), LUMA-paketin muodossa. Kansainvälisyyttä tuetaan kielitarjonnan ja Erasmus-hankkeen myötä.

Opetuspalveluiden osuus talousarvioilytykseen oli n. 350 000 euroa, josta henkilöstökulujen osuus oli noin 240 000 euroa ja palveluiden ostojen osuus on noin 110 000 euroa.

Tarkastuslautakunnan arvio:

*Kasvatus- ja opetuspalvelut ovat vuodesta 2023 alkaen kunnan suurin kuluerä, mutta myös merkittävä vetovoimatekijä. Oppilasmäärän vähentyessä tulee kiinnittää huomiota siihen, että kulut eivät kasva. Lisäksi on huomioitava varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen muutos. Tarkastuslautakunta on huolissaan lasten tehostetun tuen tarpeen lisääntymisestä, joka on huomioitava myös valtakunnallisella tasolla. Huolta herättää myös nuorten ja henkilöstön jaksaminen. Tarkastuslautakunta on edelleen erittäin huolissaan kasvatus- ja opetuspalveluiden menojen voimakkaasta kasvusta sekä budjettiylityksestä jo toisena vuotena peräkkäin. **Tarkastuslautakunta edellyttää, että talouden toteumaa seurataan aktiivisesti ja ryhdytään ajoissa toimenpiteisiin, ettei talousarvioilytyksiä tapahdu jatkossa.***

5.1.3 Hyvinvointilautakunnan alainen toimiala

Hyvinvointipalvelut (palvelualue yhteensä)	TA2023	Tot.	Käyttö%	Yli/Alle
Toimintatulot	253 000	269 265,79	106,6	-16 266
Toimintamenot	-3 179 865	-3 073 260,73	96,6	-106 604
Toimintakate (netto)	-2 926 865	-2 803 994,94	95,8	-122 870

Hyvinvointipalveluiden toimintaa ohjaa valtuustossa syyskuussa 2022 hyväksytty Asikkalan hyvinvointisuunnitelma 2022–2025. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä tehdään laajaa alueellista yhteistyötä sekä hyvinvointialueen, että muiden

kuntien kanssa. Asikkalan kunnalla on myös nimetyt yhteyshenkilöt alueellisissa verkostoissa.

Nuorisopalvelut

Avoimessa nuorisotoiminnassa (nuorisotilat, leirit ja retket) toteutui vuoden aikana n. 4000 käyntiä ja kävijämäärä on kehittynyt positiivisesti edellisestä vuodesta. Kerhoja toteutui vuoden aikana kuusi ja niissä käyntejä yhteensä 542. Uusi koulunuorisotyön hanke käynnistyi yläkoululla vuoden alussa. Koulunuorisotyössä järjestetään erilaista kouluhyvinvointia ja yhteisöllisyyttä tukevaa toimintaa sekä tuetaan opettajia ja koulun henkilöstöä ryhmäilmiöiden käsittelyssä. Koulunuorisotyöntekijä toimii koulun arkeen jalkautuneena toteuttaen oppitunteja, välituntitoimintaa ja tukee myös nuoria kouluarjessa. Vuonna 2023 tavoitettiin 1384 nuorta koulunuorisotyön järjestettyjen toimintojen kautta (oppitunnit, teematapahtumat, palkintotunnit, luokkatyöskentely jne.). Lisäksi välituntitoimintaan osallistui vuoden aikana 1126 nuorta.

Erityis- ja etsivässä nuorisotyössä painopisteenä oli edelleen koulu yhteistyö. Erityisnuorisotyötä tehtiin kohdennetuissa pienryhmissä, kouluilla sekä yhteistyössä huoltajien, poliisin ja muiden viranomaisten kanssa. Etsivä nuorisotyö on nuorisolakiin perustuva palvelu, johon ilmoitetaan vuosittain oppilaitoksista tai varusmies-/ siviilipalveluksesta keskeyttäviä nuoria.

Nuorten työpajatoiminnassa toteutui vuoden aikana 15 pajajaksoa avoimessa toiminnassa, työkokeilussa ja erilaisilla koulutukseen liittyvillä jaksoilla. Kuntouttavan työtoiminnan osalta toiminta päättyi vuoden alussa ja siirtyi siten hyvinvointialueen järjestettäväksi. Nuorten työpaja jatkaa omaa toimintaansa tuottaen nuorille avointa toimintaa, työkokeilupalvelua sekä pajalla suoritettavaa tutkintoon valmistavaa sekä ammatillisiin opintoihin liittyvää koulutusta sekä JOPO-luokan pajatoimintaa. Yhteistyössä kunnan kirjasto- ja kulttuuripalveluiden kanssa toteutettiin vuoden aikana Päijänne-talolle pakohuone.

Kunnassa toimii aktiivinen nuorisovaltuusto, joka ottaa tehokkaasti kantaa kunnassa tapahtuviin asioihin. Kunnan kaikissa lautakunnissa on edustus nuorisovaltuustosta, lukuun ottamatta tarkastuslautakuntaa. Nuorisovaltuusto järjestää aktiivisesti tapahtumia ja on mukana edistämässä kiusaamisen vastaista toimintaa.

Työllisyyspalvelut

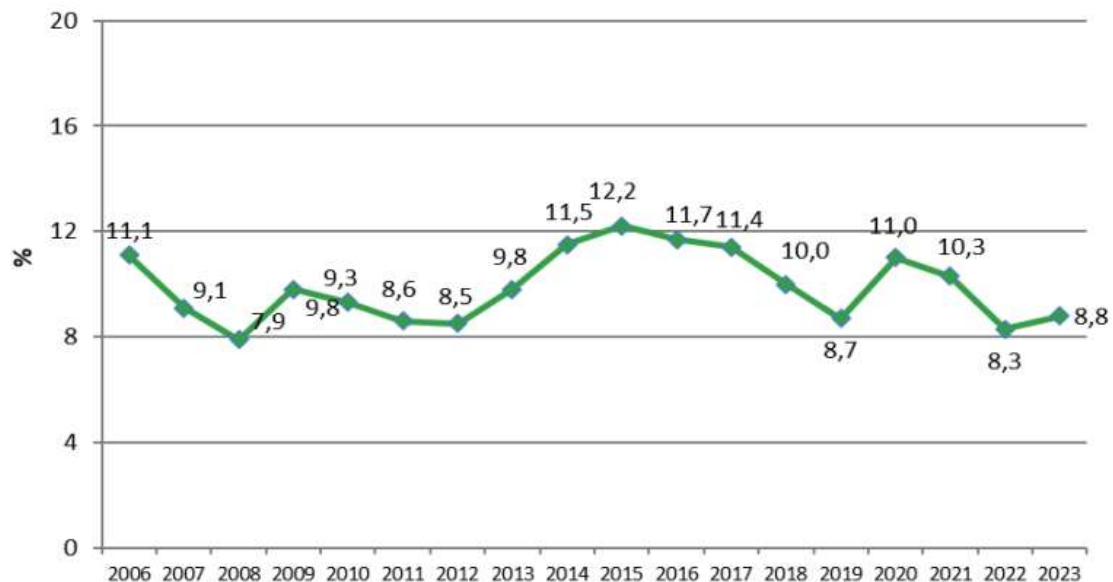
Yleisesti vuosi 2023 oli työllisyyden kehittymisen osalta heikompi kuin vuonna 2022. Kunnan elinvoimaan vaikuttaneet yritysten vaihdokset sekä yt-prosessit ovat näkyneet työllisyyden kehityksessä. Rapalan toiminnan siirtäminen toi tullessaan irtisanomisia, kun Vääksyn tehtaan tuotanto siirtyi Viroon vuoden aikana. Lisäksi muutkin paikalliset yritykset ovat joutuneet lomauttamaan sekä irtisanomaan henkilöstöään. Asikkalan työttömyysaste on ollut alimmillaan toukokuussa ollen 7.6 % ja korkeimmillaan joulukuussa 11.8 %. Keskiarvona vuonna 2023 Asikkalan työttömyysasteessa oli 8,8 %. Alle 25-vuotiaiden työttömyysaste oli korkeimmillaan joulukuussa 16.6 %, ja matalimmillaan maaliskuun- ja toukokuussa ollen 7.2 %. Keskiarvo alle

25-vuotiaiden työttömyysasteesta oli vuonna 2023 9,3 %. Aktivointiaste vaihteli 24,9 % - 35 % välillä. Aktivointiaste oli vuonna 2023 hieman korkeampi kauttaaltaan verrattuna vuoteen 2022. Palkkatuella kunnalla oli vuonna 2023 yhteensä 14 henkilöä, joista 3 hlöä oli velvoitetyöllistettyjä. Palkkatuella olevien määrä oli oleellisesti pienempi kuin vuonna 2022 (24 henkilöä, joista velvoitetyöllistelyjä 16 henkilöä). Asikkalalaisia myönnettiin vuoden aikana kahdelle eri toimijalle. Vuonna 2023 työmarkkinatukimaksut olivat yhteensä 414 385,79 euroa.

Päijät-Hämeen työllisyysalueen valmistelu alkoi vuoden 2023 aikana ja työ jatkuu aktiivisesti vuonna 2024. Järjestämissopimus allekirjoitettiin valtuustossa lokakuun lopussa 2023 ja vastuukunnaksi valikoitui Hollola.

Työttömyysasteen kehitys Asikkalassa

Liikuntapalvelut

Vuoden 2023 aikana terveystyöryhmiä oli yhteensä 30 eri ryhmää. Kyseisiin ryhmiin ilmoittautuneita yhteensä 537 henkilöä. Lisäksi järjestettiin neljän kerran lyhytkursseja: Liikkuvuuskuntopiiri miehille, Kuntosalikirssi työikäiset, Kuntosalikirssi seniorit, Niska-selkäkurssi, Liikunnan starttikurssi sekä Löydä liikunta kurssi lapsille/varhaisnuorille.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Kulttuuritapahtumia järjestettiin läpi vuoden. Isoimpana hankkeena oli OKM:n tukema sana-taidehanke, jonka puitteissa järjestettiin esimerkiksi työpajoja, musiikkikonsertteja sekä runotapahtumia. Sanataidehanke tavoitti kaiken kaikkiaan yhteensä 850 ihmistä. Päijänne-talolla järjestettiin vuoden aikana useita näyttelyitä ja tapahtumia. Kävijöitä oli vuoden aikana talossa yhteensä 43 000 ja tapahtumissa kävijöitä 1550.

Kulttuurituottaja perusti kulttuurikerhon, johon kuka tahansa sai liittyä mukaan. Tarkoituksena on tarjota mahdollisuus kokea kulttuuria yhdessä ja toisaalta osallistua itse myös tapahtumien ideointiin ja järjestämiseen. Kulttuurikerholla oli ensimmäisenä vuonna 10 kokoontumista. Mukana oli myös retkiä, joihin kerholaiset kulkivat ns. kulttuuribussilla. Tämä toteutettiin yhteistyössä Meitin Energian biokaasubussin kanssa.

Museoviraston tukema Vääksyn vesimyllymuseon kokoelmahanke tuli kolmen hankevuoden jälkeen päätökseen. Rakennukseen tehtiin myös kuntotarkastus ja suunnitelma rakennuksen sekä vesimyllykoneiston ylläpitoon. Uusi perusnäyttely on tarkoitus saada kuntoon kesäksi 2024.

Kirjastossa aloitti syksyllä 2023 työnsä kunnan ensimmäinen mediaohjaaja, joka valittiin tehtävään irtisanoutuneen kirjastovirkailijan tilalle. Mediaohjaajan tehtävänkuvan kuuluvat esimerkiksi kirjaston sähköiset palvelut. Kirjaston lainaus- ja kävijämäärät jatkoivat kasvuaan. Sekä fyysisiä käyntejä että verkkokäyntejä oli aiempaa vuotta enemmän.

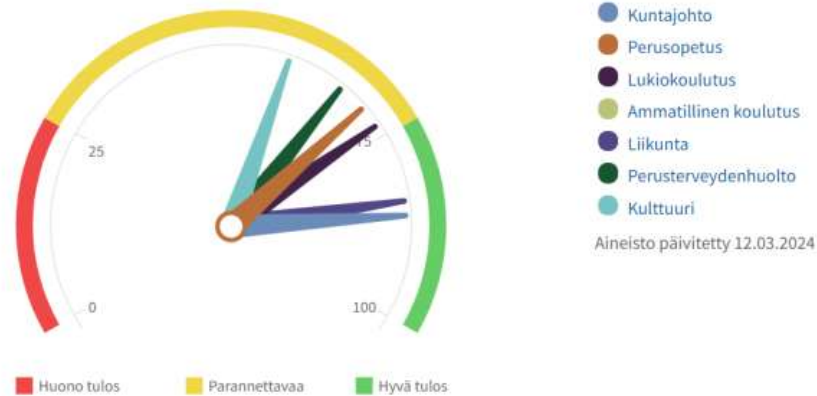

Ikääntyneiden ja perheiden palvelut

Sekä seniorikeskus Olon kävijät ovat antaneet positiivista palautetta kohtaamispaikkatoiminnan järjestämisestä. Avoimella kohtaamispaikkatoiminnalla on mahdollistettu kuntalaisten yhteisöllisyyttä ja osallisuuden kokemuksia. Sekä Olon että perhekeskus Ilon kävijämäärät ovat olleet kasvussa vuonna 2023, molemmissa kohtaamispaikoissa järjestetään monipuolista toimintaa yhdessä verkostojen ja yhteistyötahojen kanssa. Viikoittaisen säännöllisen toiminnan lisäksi mm. Ilon kesäjuhlat ja ikääntyvien hyvinvointimessut keräsivät vuonna 2023 mukaan runsaasti sekä kuntalaisia sekä yhteistyötahoja. Ikääntyville järjestettiin luentosarja mm. arjen turvallisuudesta, korjausneuvonnasta ja ravitsemuksesta keväällä 2023, liukusteiden jaon yhteydessä annettiin kohdennettua neuvontaa kaatumisen ja tapaturmien ehkäisystä.

Hyvinvointikertomus

Kaikki sektorit : Asikkala 2023

TEA viisarin tulosten perusteella Asikkalan terveydenedistämisasiivisuudessa on tapahtunut joiltain osilta parannusta aiempiin tuloksiin verrattuna, mutta parannettavaa on edelleen. Perusterveydenhuollon ja kulttuurinosalta parannettavaa on valtakunnalliseen tasoon verrattuna eniten. Näiden osalta on nähtävissä puutteita raportoinnissa ja tiedon välittämisessä luottamushenkilöille. Kuntajohdon osalta Asikkalan tulokset ovat valtakunnallista tasoa paremmat lukuun ottamatta osallisuutta, jossa jäädyään valtakunnallisen tason alapuolella. Liikunnan ja lukiokoulutuksen osalta Asikkala tulokset ovat valtakunnallista tasoa paremmat. Osa TEA viisarin tuloksista on selitettävissä puuttuvilla tai epätarkoilla tiedoilla. Jatkossa on tarpeen kiinnittää enemmän huomiota TEA mittaristoon liittyvään tiedonkeruuseen mahdollisimman totuudenmukaisen ja vertailukelpoisen tiedon saamiseksi. TEA viisarin

tulokset löytyvät kokonaisuudessaan THL:n sivuilta ja Asikkalan kuntakohtaiset tulokset linkistä: <https://teaviisari.fi/teaviisari/fi/tulokset?r=KUNTA016>

Tarkastuslautakunnan arvio:

Kunta on panostanut kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen mm. panostuksella liikuntapaikkoihin ja -henkilöstöön, lainaamalla liikuntavälineistöä kirjastosta käsin sekä järjestämällä liikuntaan liittyviä teemapäiviä. Tarkastuslautakunta on tyytyväinen kunnan järjestämään toimintaan ja toivoisi, että kunta kehittäisi keinoja eri palveluiden käyttäjämäärien seurantaan.

Hyvinvoinnin edistämisessä nuorisotyössä on hyvä kiinnittää huomiota koulukiusaamiseen yhdessä kasvatus- ja opetuspalveluiden kanssa.

Työttömyysaste on noussut vuodesta 2022. Kunta on panostanut työttömyyden ehkäisyyn, mutta tehtävä on kuitenkin haasteellinen. Kunnan ikärakenne vaikuttaa osaltaan pitkäaikaistyöttömyyden tilaan. Asikkalan kunnan työmarkkinatukimaksut vuonna 2023 olivat 414 385,79 euroa.

Kunnassa toimii aktiivinen nuorisovaltuusto. **Tarkastuslautakunta edellyttää**, että valtuusto ja lautakunnat osallistaisivat nuorisovaltuustoa enemmän kaikessa nuoria koskevassa päätöksenteossa, ja pyytäen nuorisovaltuuston lausuntoja valmis-teilla oleviin asioihin esimerkiksi Vääksyn yhteiskoulun/lukion piha-alueen suunnittelussa, johonka nuorisovaltuustolla ei ollut vaikutusmahdollisuutta.

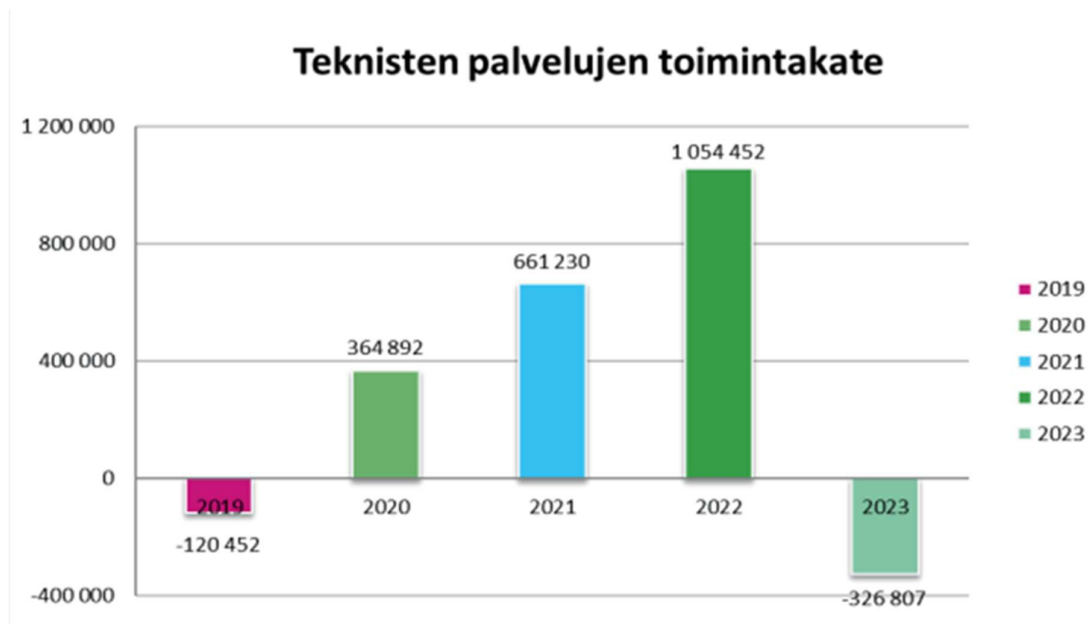
Seniorikeskus Olon toiminta on keskittynyt pääosin Vääksyyn, joka hankaloittaa reuna-alueiden vanhusten osallistumista Olon toimintoihin. **Tarkastuslautakunta edellyttää**, että myös kauempana asuvat vanhukset otetaan huomioon palvelujen tarjonnassa.

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Juha Hyttinen oli esteellinen, eikä osallistunut hyvinvointipalveluiden tavoitteiden arviointiin.

5.1.4 Teknisen lautakunnan toimiala

Tekniset palvelut (palvelualue yhteensä)	TA2023	Tot.	Käyttö%	Yli/Alle
Toimintatuotot	10 570 573	10 698 909	101,2	-128 336,33
Toimintamenot	-11 737 633	-10 372 102	88,4	-1 365 530,79
Toimintakate (netto)	-1 167 060	326 807,12	-28,0	-1 493 867,12

Teknisten palveluiden talousarvio toteutui suunniteltua paremmin. Sähkön hinta ei noussut merkittävästi kuten talousarvioon oli ennakoitu ja sähkön hinnan suojaukset onnistuivat hyvin. Toimintakatteessa on näkyvissä suuri muutos vuodesta 2022, toimintakatteen ollessa 326 807 euroa, kun vuonna 2022 se oli 1 054 452 euroa negatiivinen. Toimintakate on ollut viime kerran positiivinen vuonna 2019. Vuodesta 2023 alkaen palvelualueen kustannuksista poistui palo- ja pelastustoimen maksuosuus, toiminnan siirtyessä hyvinvointialueelle sekä liikuntapaikkojen hoidon kustannukset, toiminnan siirtyessä hyvinvointipalveluille. Edellä mainittujen kustannusvaikutus oli yhteensä noin miljoona euroa.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Huolellinen suunnittelu, valmistelu ja vaikutusarvioinnit ovat ensiarvoisen tärkeitä. Kokonaisvaikutusten arviointi, kaikkien investointien ja hankintojen osalta, tulee olla jokapäiväistä toimintaa. Sopimusten tekeminen ja hallinnointi siten, ettei esim. urakkasopimuksissa tule kohtuutonta lisätyön tarvetta ja sitä kautta lisää kustannuksia kunnalle. Tilintarkastuksen yhteydessä esille nousi, että kunnan hankintaohje on päivityksen tarpeessa, tarkastuslautakunta suosittelee hankintaohjeen päivittämistä.

Mirja Järvinen on toiminut varajäsenenä teknisen lautakunnan kokouksissa. Hän ei osallistunut teknisen lautakunnan arviointiin.

6 KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ, TULOSLASKELMA JA INVESTOINNIT

KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ	Talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuminen	Käyttö%	Yli/Alle
KONSERNIPALVELUT						
Toimintatuotot	386 000	0	386 000	368 087	95,4	-28 175
Toimintamenot	-3 224 430	0	-3 224 430	-3 251 217	100,8	-50 509
Toimintakate (netto)	-2 838 430	0	-2 838 430	-2 883 130	101,6	-78 684
KASVATUS- JA OPETUSPALVELUT						
Toimintatulot	1 769 200	0	1 769 200	2 166 830	122,5	-433 112
Toimintamenot	-13 095 360	-650 000	-13 745 360	-13 963 637	101,6	218 277
Toimintakate (netto)	-11 326 160	-650 000	-11 976 160	-11 796 807	98,5	-179 353
HYVINVOINTIPALVELUT						
Toimintatulot	253 000	0	253 000	269 691	106,6	-16 691
Toimintamenot	-2 432 065	0	-2 432 065	-2 308 637	94,9	-123 428
Toimintakate (netto)	-2 179 065	0	-2 179 065	-2 038 946	93,6	-140 119
TEKNISET PALVELUT						
Toimintatulot	3 483 815	0	3 483 815	3 696 414	106,1	-212 599
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0		0
Toimintamenot	-10 000 933	0	-10 000 933	-8 646 790	86,5	-1 354 143
Toimintakate (netto)	-6 517 118	0	-6 517 118	-4 950 375	76,0	-1 566 743
YHTEENSÄ						
Käyttötaloustulot	5 892 015	0	5 892 015	6 501 022	110,3	609 007
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	1 070		1 070
Käyttötalousmenot	-28 752 788	-650 000	-29 402 788	-28 170 281	95,8	1 232 507
Käyttötalous netto	-22 860 773	-650 000	-23 510 773	-21 668 189	92,2	1 842 584

TULOSLASKELMAOSA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
kaikki tulot ja menot					
Toimintatuotot					
Myyntituotot	2 383 815	0	2 383 815	2 711 442,48	327 627,48
Maksutuotot	816 000	0	816 000	653 183,84	-162 816,16
Tuet ja avustukset	592 000	0	592 000	987 575,13	395 575,13
Muut toimintatuotot	2 100 200	0	2 100 200	2 148 820,99	48 620,99
Toimintatuotot yhteensä	5 892 015	0	5 892 015	6 501 022,44	609 007,44
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	1 069,68	-1 069,68
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-16 327 334	-515 000	-16 842 334	-16 714 777,71	127 556,29
Palkat ja palkkiot	-13 095 570	-413 780	-13 509 350	-13 422 511,98	86 838,02
Henkilösivukulut	-3 231 764	-101 220	-3 332 984	-3 292 266	40 718,27
Eläkekulut	-2 776 954	-83 703	-2 860 657	-2 757 566,16	103 090,84
Muut henkilösivukulut	-454 810	-17 517	-472 327	-534 699,57	-62 372,57
Palvelujen ostot	-6 679 715	-110 000	-6 789 715	-6 096 982,14	692 732,86
Aineet, tarvikkeet ja tavara	-3 732 469	0	-3 732 469	-2 496 247,61	1 236 221,39
Avustukset	-1 114 700	-25 000	-1 139 700	-1 195 346,68	-55 646,68
Muut toimintakulut	-898 570	0	-898 570	-1 666 926,84	-768 356,84
Toimintakulut yhteensä	-28 752 788	-650 000	-29 402 788	-28 170 280,98	1 232 507,02
TOIMINTAKATE	-22 860 773	-650 000	-23 510 773	-21 668 188,86	1 840 444,78
Verotulot	17 730 000	0	17 730 000	18 133 206,04	403 206,04
Valtionosuudet	10 291 000	0	10 291 000	10 265 561,00	-25 439,00
Rahoitustuotot ja -kulut:					
Korkotuotot	0	0	0	210 626,17	210 626,17
Muut rahoitustuotot	50 000	0	50 000	143 254,92	93 254,92
Korkokulut	-130 000	0	-130 000	-123 136,40	6 863,60
Muut rahoituskulut	-120 000	0	-120 000	-112 337,96	7 662,04
Rahoitustuotot ja -menot yht.	-200 000	0	-200 000	118 406,73	318 406,73
VUOSIKATE	4 960 227	-650 000	4 310 227	6 848 984,91	2 536 618,55
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 500 000	0	-2 500 000	-2 761 026,61	-261 026,61
Arvonalentumiset	0	0	0	-195 088,95	195 088,95
TILIKAUDEN TULOS	2 460 227	-650 000	1 810 227	3 892 869,35	-2 082 642,35
Poistoeron muutos	94 282	0	94 282	105 067,63	10 785,63
Varausten muutos	0	0	0	-3 500 000,00	-3 500 000,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	2 554 509	-650 000	1 904 509	497 936,98	-1 406 572,02

Päijät-Hämeen hyvinvointialueen palkkaharmonisaatio

Päijät-Hämeen kunnat ovat edelleen eri mieltä Päijät-Hämeen hyvinvointialueen kanssa palkkaharmonisaation kustannuksista. Työntekijä- ja työnantajaosapuolet saavuttivat palkkaharmonisaatioasiassa sovun syksyllä 2023 ja Päijät-Hämeen hyvinvointialue hyväksyi ratkaisun. Hyvinvointialue ilmoitti, että Asikkalan kunnan osuus takautuvasti maksettavista palkoista olisi 921 479 euroa. Asikkalan kunta on muiden Päijät-Hämeen kuntien kanssa edelleen sitä mieltä, että kunnat eivät ole vastuussa näistä takautuvista palkkaharmonisaatiokustannuksista ja sen vuoksi Asikkalan kunta, eivätkä muut kunnat tee asiassa tilinpäätökseen minkäänlaista varausta. Päijät-Hämeen hyvinvointialue teki Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän tilinpäätökseen vuodelta 2022 noin 20 miljoonan euron suuruisen varauksen arvioimansa takautuvan palkkaharmonisaatiokustannuksen vuoksi.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Kunnan talous on positiivinen kunnan tuloksen ollessa 3,9 miljoonaa euroa, osoittaen ylijäämää 497 937 euroa. Tilikauden tuloksesta tehtiin 3,5 milj. euron suuruinen investointivaraus terveysaseman tulevaisuudessa toteutettavaa investointia varten. Terveysaseman investointia ei ole kuitenkaan käsitelty talousarviossa 2024. Tarkastuslautakunta suosittelee jatkossa harkitsemaan taloussuunnitelman investointiosan ajallisen laajuuden kasvattamista esim. viiteen vuoteen, etenkin merkittävien tulevien investointihankkeiden osalta.

Kasvaviin kustannuksiin (palkka, energia, korkokulut, rakentaminen) on tulevaisuudessa kiinnitettävä erityistä huomiota talouden tasapainon säilyttämiseksi. Vuoden 2023 aikana kuitenkin toimintakulut toteutuivat huomattavasti talousarviota alempina, kun enegian hinnannousun suurimmilta kustannuksilta vältyttiin. Vertailukelpoiset toimintakulut (ilman sote-uudistuksessa siirtyneitä kustannuksia) kasvoivat edellisvuodesta 5%.

Kunnan lakisääteiset menot ovat kasvaneet edelleen. Lautakunnan näkemys on, että lakisääteiset palvelut on järjestettävä. Omien resurssien riittämättömyys johtaa kalliimpiin ostopalveluihin. Tarkastuslautakunta edellyttää, että niin menojen kasvuun kuin maksutuottojen määrään kiinnitetään entistä enemmän huomioita, ja näiden syitä analysoidaan paremmin. Toteumien seuranta on tiivistettävä ja raportointia kehitettävä, jotta tilanteisiin ehditään reagoida. Työllistämisen kustannuksiin tulee kiinnittää huomiota jatkossakin.

Henkilöstökulujen kasvun tulee olla perusteltua lisärekrytointien osalta, ja toiminnan on oltava tehokasta. Konserniohjaukseen ja omistajapolitiikkaan tulee kiinnittää erityistä huomiota.

7 STRATEGIAN TOTEUTUMINEN

Kuntastrategia

Asikkalan kunnan toimintaa johdetaan valtuuston hyväksymän kuntastrategian mukaisesti. Strategian tarkoitus on määrittellä kunnan pitkän aikavälin toiminnan ja talouden tavoitteet. Asikkalan kunnan uuden strategian valmistelu on aloitettu ja kunnanvaltuusto hyväksyi uuden strategian 13.6.2022.

Asikkalan menestysteemat ovat

- Houkutteleva Asikkala
- Aktiiviset ja vireät asikkalalaiset
- Tulevaisuuden tekijät

Kestävä kehitys on olennainen osa Asikkalan toimintaa. Teemme kaiken taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävällä tavalla.

KÄRKIHANKKEET:

Houkutteleva Asikkala

- Edistetään tonttitarjontaa ja vuokra-asuntojen rakentamista
- Teiden 24 ja 313 kevyen liikenteen väyliä kehitetään osana maakunnallisia pääpyörä-reittejä
- Edistetään yritysten sijoittumista Vesivehmaan yritysalueelle
- Aniankedon kaavoituksella ja asumisen messujen järjestämisellä edistetään kunnan vetovoimaa
- Vanhan Vääksyn, kanava-alueen ja kunnan satama-alueiden kehittämistä jatketaan pitkäjänteisesti

Aktiiviset ja vireät asikkalalaiset

- Lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja mielenterveyden edistäminen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa
- Kuntalaisten kuulemista, osallistamista ja suoraa demokratiaa edistetään ja osallistu-van budjetoinnin käyttöä laajennetaan ja kehitetään
- Asikkala on kunnan ja yhdistysten yhteistyönä Suomen harrastusrikkain kunta kaikille ikäryhmille
- Perhekeskus Ilon ja seniorikeskus Olon toimintojen vakiinnuttaminen ikäihmisten ja lapsiperheiden palveluiden keskuksina
- Kulttuuritapahtumia edistetään ja kulttuurikasvatusta lisätään

Tulevaisuuden tekijät

- Palvelulupaus: Asiakaslähtöisyys näkyy kaikissa kunnan palveluissa ja kunnan palvelut eivät jää kasvottomiksi. Kunnan työntekijät reagoivat yhteydenottoihin ripeästi ja asiakas ohjataan aina oikean tahon puoleen.
- Kylien elinvoimaisuutta kehitetään - Laaditaan ennakkovaikutusten arvioinnin ohjeistus valmistelun ja päätöksenteon tueksi - Vesihuollon palveluiden turvaaminen ja kehittäminen omistajaohjauksella

ARVOMME

Tarkastuslautakunnan arvio:

Uusi kuntastrategia on vahvistettu 13.6.2022, jolloin strategiaa on lähdetty toteuttamaan tilikaudella. Strategian kärkihankkeet ovat selkeitä ja konkreettisia. Tarkastuslautakunta edellyttää, että kaikkia kärkihankkeita tullaan edistämään tasapainoisesti painotustarpeiden mukaan.

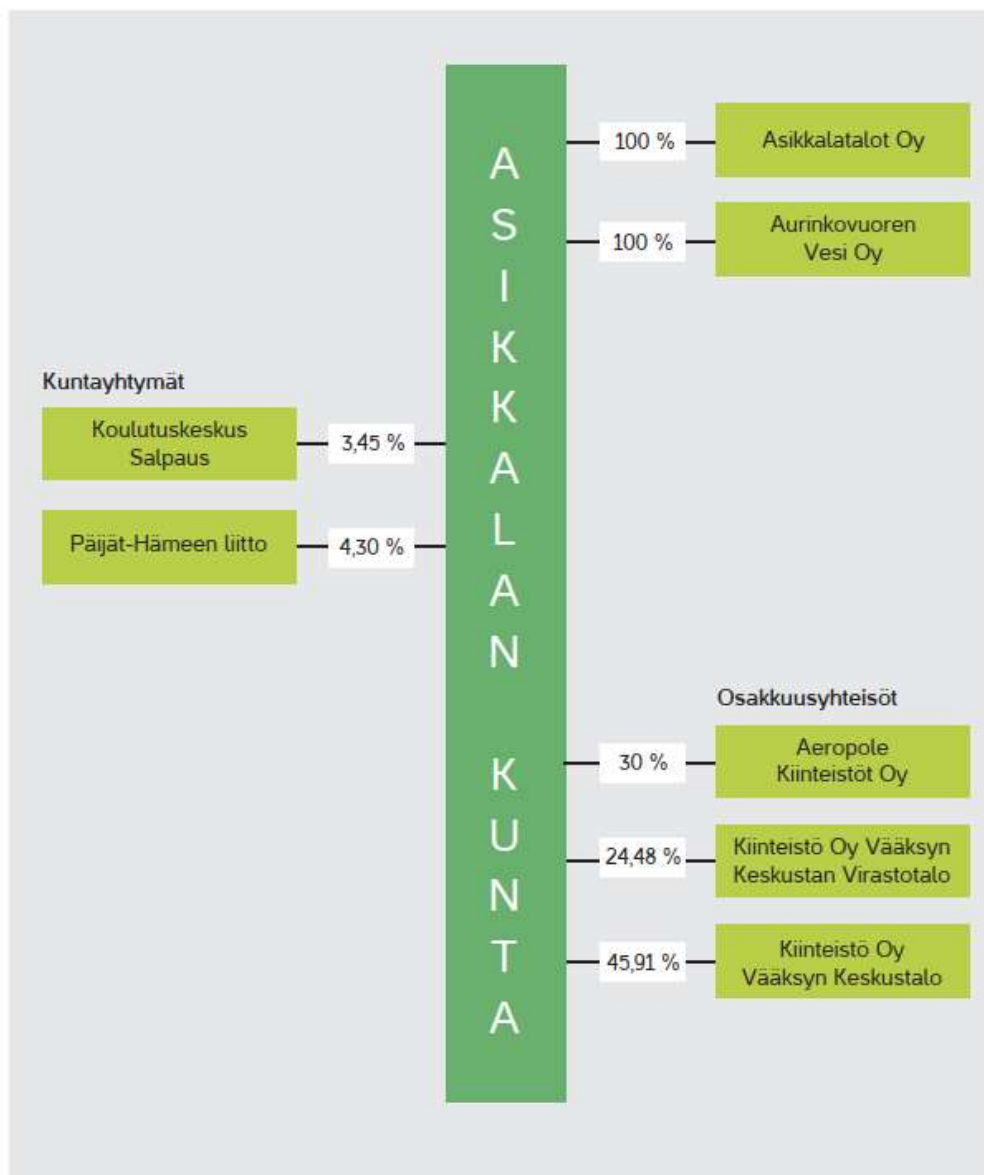
Tarkastuslautakunta edellyttää edelleen, että strategiassa asetetut tavoitteet näkyvät vahvasti toimialojen toiminnassa ja tavoitteiden asetannassa. Tarkastuslautakunta haluaa kannustaa palvelualueita kehittämään talousarviotavoitteita, toimenpiteitä ja mittareita sekä ottamaan Asikkalan kuntastrategian osaksi toimintaansa. Vuoden 2023 toiminnalliset tavoitteet tukivat strategian toteutumista ja tavoitteet toteutuivat varsin hyvin. Ennakkovaikutusten arvioinnin ohjeistus saatiin laadittua vuoden 2023 aikana.

8 KONSERNIYHTEISÖT

8.1 Olennaiset tapahtumat konsernissa

Asikkalan Elinkeino Oy purettiin ja poistettiin kaupparekisteristä vuoden 2023 aikana. Yhtiön purkamisen yhteydessä konkretisoitui noin 200.000 euron suuruinen kirjanpidollinen tappio, joka kirjattiin konsernipalveluiden palvelualueelle menoksi. Tappio johtui yhtiölle aikoinaan hankitun maa-alueen hankintahinnan ja myöhemmin todetun käyvän hinnan erotuksesta. Aurinkovuoren Vesi Oy:n ja Asikkalatalot Oy:n toiminnallisten tavoitteiden toteutumista on seurattu seuraavissa kappaleissa.

Konsernirakenne

8.2 Aurinkovuoren Vesi Oy

Tilikauden tulos toteutui 477 454 € alijäämäisenä. Toimintatuotot olivat 1 474 410 euroa alittaen talousarvioennusteen, ollen kuitenkin hieman edellisvuotta suuremmat. Kulut ylittyivät talousarvioon nähden 116 627 €. Liittymämaksutuloja laitokselle tuli vuoden aikana 37 134 euroa. Laitoksen nettoinvestoinnit olivat n. 1,6 milj. euroa. Suunnitteilla on kattavia investointeja tulevaisuudessa kuten vesi- sekä jätevesiverkoston saneeraus. Investointien arvioitu summa vuosina 2023–2036 on n. 7 335 000 €

Yhtiöllä oli tilikauden alkaessa lainaa 3,5 miljoonaa euroa ja vuoden aikana investointien edetessä lainamäärä nousi 5 miljoonaan euroon. Vuonna 2022 rahoituskustannukset olivat 88 000 euroa ja vuonna 2023 korkotason nousun myötä rahoituskustannukset nousivat 183 000 euroon, mikä heikensi yhtiön tulosta merkittävästi. Yhtiö on vuosien mittaan rakennuttanut kunnan kaavoittamille maa-alueille vesihuoltolaitoksen verkostoa, mutta alueet eivät ole suunnitellusta rakentuneet, jonka seurauksena yhtiöltä on kiinnittynyt merkittävästi varoja alueille ilman tuloa. Yhtiö kävi keskustelua asiasta omistajan kanssa ja omistaja teki yhtiöön tilikauden aikana 400 000 euron suuruisen pääomasijoituksen, joka kattaa rakentamattomien kaavoitettujen alueiden vesihuollon rakentamiskustannuksia.

Vuoden aikana suoritettiin infrastruktuurin kartoitus ja laadittiin 15 vuoden vesi- ja viemäriverkoston saneeraussuunnitelma. Saneeraussuunnitelman toteuttamisen jälkeen yhtiö tarkasteli taloudellista tilannetta ja tarkasti yhtiön vesihuoltotaksoja- huomioiden tulevat investoinnit. Taksan korotuksilla yhtiö pystyy toteuttamaan tulevien vuosien velvoitteet. Lisäksi yhtiö tarkasti myös vesihuoltolaitoksen muut taksat, jotka olivat päivittämättä. *Osa taksojen tarkastelusta oli tapahtunut yli 10 vuotta sitten.*

AURINKOVUOREN VESI OY	
TAVOITE 1.	
	Yhtiö tekee positiivisen tuloksen vuodelle 2023.
Toteutuminen:	Tavoite ei toteutunut, vaan yhtiön tilikauden tulos oli 477.000 euroa tappiollinen.
TAVOITE 2.	
	Yhtiö laatii kuntoarvion ja peruskorjaussuunnitelman kriittisestä vesi- ja viemäriverkostosta.
Toteutuminen:	Tavoite toteutui. Saneeraussuunnitelma on laadittu 15 vuoden ajalle.
TAVOITE 3.	
	Vesihuollon tulevaisuuden kehittämistarpeista ja rahoituksesta käydään keskustelut yhtiön toimivan johdon ja Asikkalan kunnan- hallituksen välillä. Pyritään parantamaan vuorovaikutusta yhtiön ja valtuutettujen välillä.
Toteutuminen:	Tavoite toteutui. Keskusteluja on käyty sekä valtuuston että kunnanhallituksen kanssa.
TAVOITE 4.	
	PTS:n (pitkän tähtäimen suunnitelman) laatiminen.
Toteutuminen:	Tavoite toteutui. Pitkän tähtäimen suunnitelma (PTS) on laadittu.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Konserniohjausta on parannettu vuoden 2023 aikana. Talouden hallintaan on reagoitu hinnantarkistuksilla pitkántähtäimen suunnitelmilla verkoston kunnostamiseksi. Aurinkovuoren Veden taloudellinen tilanne ja tulevien vuosien suuret investoinnit aiheuttavat huolta. Kuntalaisia huolestuttaa Aurinkovuoren Veden hintojen nousu. Tarkastuslautakunta pyytää vertailutietoja vastaavien kuntien vesimaksuista. Myymättömien tonttien myyntiä tulee tehostaa, koska ne rasittavat Asikkalan kunnan ja Aurinkovuoren Veden taloutta.

8.3 Asikkalatalot Oy

Asikkalatalot Oy käynnisti tilikauden aikana uudistuotantohankkeen omistajaohjauksen mukaisesti ja hanketta on viety eteenpäin suunnitellusti. Kohteissa Nukarintie 2 ja Kurratie 2–4 toteutettiin hanke, jossa luovuttiin öljylämmityksestä ja siirryttiin kaukolämpöön. Vuoden aikana suoritettiin Rusthollintie 10 salaojien ja sadevesijärjestelmien korjaustyöt, Sirkkusentie 1 aluevalot uusittiin ja lisäksi useisiin kiinteistöihin tehtiin huoneistoremontteja. Liikevaihtoa yhtiö teki tilikauden aikana 1,78 miljoonaa euroa, tuloksen osoittaessa voittoa 24,93 euroa. Yhtiön maksuvalmius on pysynyt hyvänä eikä yhtiölle ole kertynyt maksuhäiriömerkintöjä.

Valtuusto päätti tehdä 6 miljoonan euron suuruisen pääomasijoituksen yhtiöön sen taseen vahvistamiseksi ja toiminnan laajentumisen mahdollistamiseksi. Pääomasijoitus toteutetaan uuden vuokratalon rakentamisen tahdissa vuodesta 2024 alkaen.

ASIKKALATALOT OY	
TAVOITE 1.	Tavoitteena fossiilisesta polttoaineista luopuminen (öljylämmitys) vuoden 2023 aikana. Kohteet sijaitsevat Nukarintie 2 ja Kurratie 2–4. Vaihtoehtoina ovat kaukolämpö ja maalämpö, selvitykset näistä lämmitysmuodoista ovat käynnistetty syksyn 2022 aikana.
Toteutuminen:	Kohteissa Nukarintie 2 ja Kurratie 2-4 luovuttiin öljylämmityksestä ja siirryttiin kaukolämpöön, kaukolämpö kytkettiin käyttöön ko.kohteissa lokakuussa 2023. ARA:n avustusten hakeminen kesken.
TAVOITE 2.	Uudistuotantohankkeen eteenpäin vieminen.
Toteutuminen:	Uudistuotantohanketta vietiin eteenpäin. <ul style="list-style-type: none"> - tehtiin hankesuunnitelma - valmisteltiin tontin hankintaa - valmius aloittaa SR-urakan kilpailutus vuoden 2024 alussa

<p>TAVOITE 3.</p> <p>Tavoitteena pitää säännöllisillä huoneistokorjauksilla ja kiinteistöjen ylläpidolla asukastyytyväisyys ja käyttöaste hyvänä.</p>
<p>Toteutuminen:</p> <p>Rahoituskulujen (korko)noustessa huomattavasti jouduimme jäädyttämään isojen huoneistokorjausten tekoa ko.tilikaudella. Tämä aiheutti hieman käyttöasteen laskua. Kiinteistöjen tarvittavat korjaukset tehtiin suunnitellusti sekä akuutit korjaukset pystyttiin hoitamaan.</p>
<p>TAVOITE 4.</p> <p>Tavoitteena taloudessa seurata aktiivisesti kustannusten nousua ja pitää yhtiön maksuvalmius hyvänä.</p>
<p>Toteutuminen:</p> <p>Maksuvalmius saatiin pidettyä hyvänä ko. tilikaudella siirtämällä osa huoneistokorjauksista seuraavalle tilikaudelle.</p>

Tarkastuslautakunnan arvio:

Tarkastuslautakunta edellyttää kunnalta vahvaa konserniohjausta, jotta yhtiöiden toiminta kehittyy haluttuun suuntaan. Tarkastuslautakunta on huolissaan valtion hallituksen muutoksista liittyen asumistukiin ja siten yhtiön vuokraustilanteeseen. Tarkastuslautakunta edellyttää, että hallituksen muutokset otetaan huomioon talouden suunnittelussa.

Tarkastuslautakunnan varapuheenjohtaja Satu Jaatinen oli esteellinen, eikä osallistunut Asikkalatalot Oy:n tavoitteiden arviointiin.

9 HENKILÖSTÖ

9.1 Henkilöstömäärä ja palkkakustannukset

Vuoden 2023 lopussa Asikkalan kunnan palveluksessa oli 357 henkilöä otettaessa huomioon vakinaiset, määräaikaiset, sijaiset, sivutoimiset, työllistetyt ja oppisopimussuhteiset. Henkilöstön kokonaismäärä on hieman laskenut vuoteen 2022 verrattuna (vuonna 2022 365 henkilöä). Vakinaisen henkilöstön määrä on jatkanut nousuaan 3 henkilöllä ja määräaikaisten määrä puolestaan laskenut 5 henkilöllä. Edellisvuoteen verrattuna vuonna 2023 henkilöstömäärien kasvu eri palvelualueilla pysyi maltillisena tai jopa laski. Henkilöstömäärän kehitys on laskusuuntainen mm. kasvatus- ja opetuspalveluissa. Henkilöstömäärältään suurin Asikkalan kunnan palvelualueista on kuitenkin edelleen kasvatus- ja opetuspalvelut, jossa työskentelee noin 61,7 prosenttia kunnan henkilöstöstä.

Kunnan henkilöstön määrä

Henkilöstö (31.12.)	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Muutos ed. vuoteen
Vakinaiset	236	235	244	258	267	270	3
Määräaikaiset	46	51	53	45	62	57	-5
Yhteensä	282	286	297	303	329	327	-2

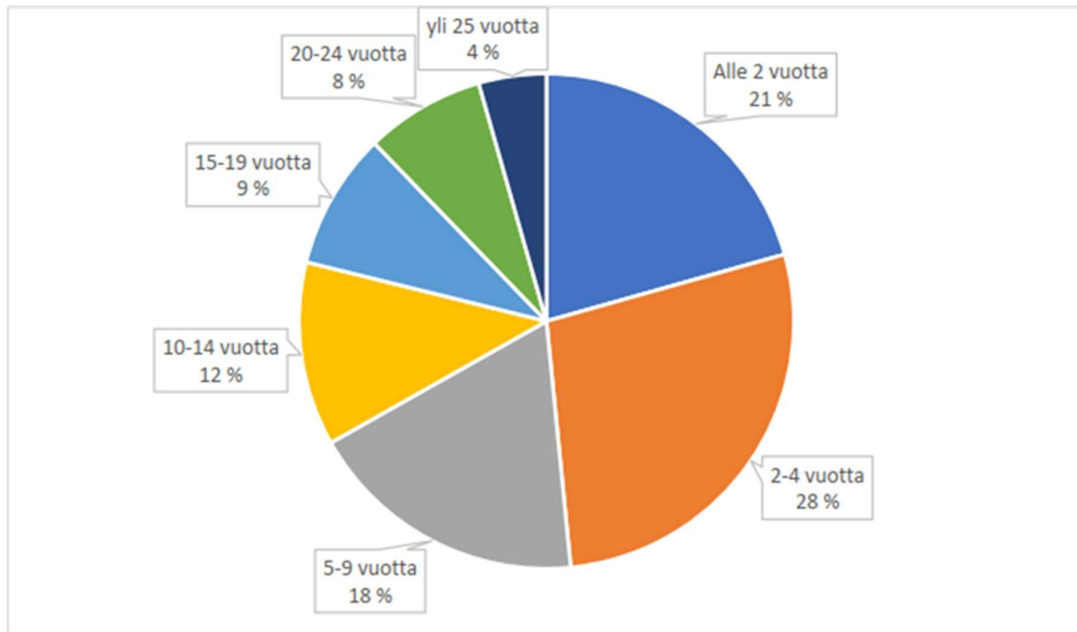
	2019	2020	2021	2022	2023
Palkat ja palkkiot	10 764 000	10 861 000	11 775 824	12 407 044	13 422 512
Eläkekulut	2 670 000	2 652 000	2 810 815	2 922 579	2 757 566
Muut henkilösivukulut	295 000	359 000	414 851	511 713	534 700
Yhteensä	13 729 000	13 872 000	15 001 490	15 841 335	16 714 778

Pienen tauon jälkeen toteutettiin työhyvinvointikysely, jossa arvioitiin vuotta 2022. Tulokset olivat kokonaisuudessaan oikein hyvät koko kunnan tasolla. Jokaisessa yksikössä/palvelualueella tehtiin tulosten pohjalta kehittämissuunnitelma. Kyselyyn liittyen tuli erityisen hyvää palautetta yhtenäisestä ja osallistavasta tulosten purkamisesta työyhteisöissä. Kysely toteutettiin KEVA:n valmista työhyvinvointikyselypohjaa noudattaen.

9.2 Vaihtuvuus

Kunnan palveluksessa vakinaisesti työskentelevien palvelussuhde oli kestänyt keskimäärin 8,4 vuotta. Vakinaisesta henkilöstöstä 33 prosenttia on työskennellyt vuoden 2023 lopussa yli 10 vuotta. Yli 30 vuotta kestäneissä palvelussuhteissa oli noin 1,1 prosenttia vakinaisesta henkilöstöstä. Palvelussuhteen kesto on lyhentynyt vuodesta 2018, jolloin keskimääräinen palvelussuhteen kesto oli noin 13 vuotta.

Vuonna 2023 vakinaisia palvelussuhteita päättyi 18 ja alkoi 23. Vuonna 2023 täytölupia haettiin eniten kasvatus- ja opetuspalveluiden palvelualueen palvelussuhteiden (virat ja toimet) täyttämiseen. Vuonna 2023 esihenkilöt ovat käyneet organisaatiosta poislähtevien kanssa lähtökeskustelun kunnan henkilöstöohjeiden mukaisesti. Edelleen vuonna 2024 rekrytointien hakijamääriä pyritään kasvattamaan rekrytoinnin sujuvoittamisella, rekrytointeihin liittyvän viestinnän ammattimaisuudella ja eri tiedotus- ja sosiaalisen median kanavia hyödyntämällä. Kunta on saanut haki-joilta hyvää palautetta rekrytointiviestinnästä vuonna 2023.

Vakinaiset	Lukumäärä	Vaihtuvuus (prosenttia)
Alkaneet uudet palvelussuhteet	23	8,6
Päättyneet palvelussuhteet	18	6,7

9.3 Henkilöstön eläköityminen

Vuonna 2023 päättyneistä vakinaisista palvelussuhteista 3 päättyi vanhuuseläkkeelle jäämisen vuoksi. Vuoden 2023 ikäjakaman perusteella vanhuuseläkkeelle siirtyä vuoteen 2028 mennessä arviolta vajaa kymmenkunta henkilöä vuosittain. Kuten edellä kuvattiin, tulevien eläköitymisten huomioiminen rekrytoinneissa on erittäin tärkeää, jotta eläköitymisten yhteydessä voidaan parhaalla mahdollisella tavalla huomioida vanhuuseläkkeelle jäävien osaamisen jatkuvuus sekä varmistaa, että organisaatiossa on se osaaminen, jota tulevaisuuden haasteet edellyttävät. Osatyökyvyttömyyseläkkeellä oli vuonna 2023 alle 10 henkilöä. Jokainen uusi työkyvyttömyyseläke tai kuntoutustuki vaikuttaa kuntatyönantajan työkyvyttömyyseläkemaksuihin, jonka vuoksi on tärkeää, että työnantaja vaikuttaa tukitoimenpiteillään työssä jatkamiseen. Olennaisessa roolissa on työnantajan uusi varhaisen tuen malli, jossa työntekijän työkykyä tuetaan jo varhaisessa vaiheessa. Eläkemaksuja maksettiin

vuonna 2023 yhteensä 2 263 440 euroa (brutto). Vuonna 2022 maksettiin yhteensä 2 925 635 euroa.

Vanhuuseläkkeelle siirtyneet	Lukumäärä
2023	3
2022	12
2021	8
2020	7
2019	6
2018	9

9.4 Työterveystasoiset poissaolot

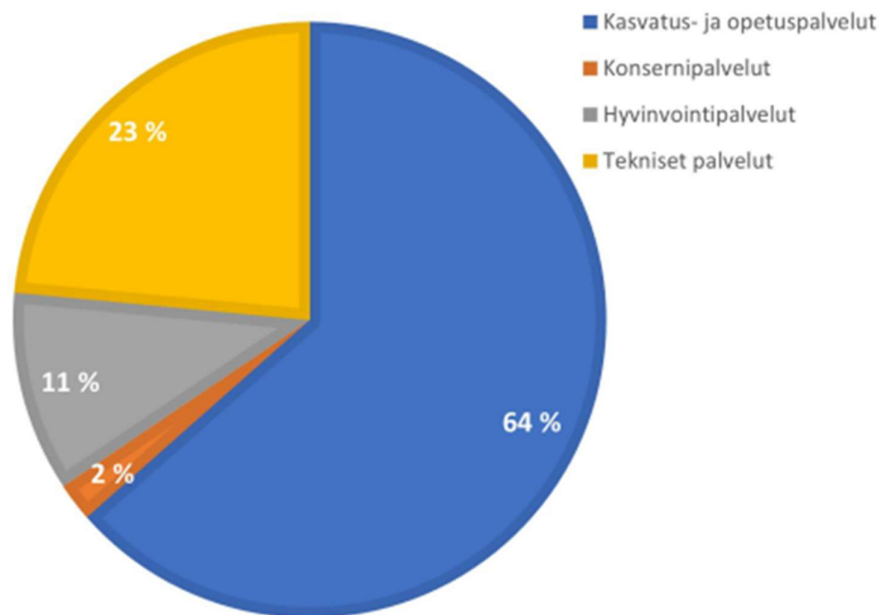
Vuonna 2023 sairauspoissaolopäiviä oli yhteensä 5438 kalenteripäivää. Sairauspoissaoloja on ollut keskimäärin 15,23 kalenteripäivää henkilöä kohti. Edellisvuoteen verrattuna sairauspoissaolojen keskimääräinen kalenteripäivien määrä on kasvanut (2022; 13,27). Kunta-alan sairauspoissaoloihin verrattuna, Asikkalan kunnan sairauspoissaolojen keskimääräinen kalenteripäivien määrän kasvu on kuitenkin ollut koko kunta-alaa maltillisempaa. Historiassa kunta-alan sairauspoissaolojen määrä kasvoi 2000-luvulla aina vuoteen 2008 asti, jolloin sairauspoissaoloja oli keskimäärin 19,4 päivää yhtä henkilötyövuotta kohden. Tästä lähtien sairauspoissaolot vähenivät vuoteen 2015 mennessä keskimäärin 2,9 päivällä ja vuonna 2015 sairauspoissaolopäiviä oli keskimäärin 16,5. Tämän jälkeen sairauspoissaolopäivien keskimääräinen kesto pysyi hieman alle 17 päivässä vuoteen 2021 asti. Vuonna 2022 sairauspoissaolopäivien keskimääräinen kesto kääntyi jyrkkään kasvuun. Vuonna 2022 sairauspoissaolojen keskimääräinen kesto oli 20,7 päivää (kunta-alan tilastolähde: KT Kuntatyöntajat).

Pidempien, yli 60 päivää kestävien poissaolojen määrä lähti jälleen hieman kasvuun ja lyhyempien, alle 10 päivää kestävien poissaolojen määrä hieman vähentyi edellisvuoteen verrattuna. Suurimmat sairauspoissaolojen aiheuttajat vuonna 2023 olivat mielenterveyden ongelmat sekä tuki- ja liikuntaelinsairaudet. Lisäksi erilaiset pitkäkestoiset hengitystieinfektioaudit aiheuttivat merkittävän osan poissaoloista. Konkreettinen seuraus poissaolojen kasvusta on ollut vuoden 2023 aikana mm. opetus- ja kasvatustalouden palveluiden talousarvioylitys, joka johtui suurelta osin sijaisten palkkaamisten vuoksi tapahtuneesta kustannusten kasvusta.

Terveysperusteiset poissaolot	Kalenteri- päivät 2023	Kalenteri- päivät 2022	Kalenteri- päivät 2021	Kalenteri- päivät 2020	Kalenteri- päivät 2019
Lyhyet poissaolot alle 4 päivää	1196	1366	989	883	991
Poissaolo 4–10 päivää	1156	2003	1122	1119	724
Poissaolo 11–60 päivää	1798	1297	1340	1299	2112
Poissaolo 61–90 päivää	579	178	536	465	600
Poissaolo 91–180 päivää	469	0	599	2044	148
Poissaolo yli 180 päivää	240	0	571	0	0
Yhteensä	5438	4844	5157	5810	4575

9.5 Osaava henkilöstö

Vuoden aikana koulutuspäiviä kertyi arviolta yhteensä noin 530 työpäivää, josta 302 kertyi kasvatus- ja opetuspalveluille (varhaiskasvatus 186 ja koulut 116), 147 teknisille palveluille, 68 hyvinvointipalveluille ja 13 konsernipalveluille.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Henkilöstömäärä on jatkanut kasvuaan, erityisesti kasvatus- ja opetuslautakunnan palvelualueella. Tarkastuslautakunta toivoo, että henkilöstömääriä ja -kustannuksia verrattaisiin tilinpäätöksessä vastaavankokoisten kuntien lukemiin toimialueittain.

Asikkalan kunta on kehittänyt henkilöstöpolitiikkaansa lisäämällä kannustimia, ennaltaehkäisevällä toiminnalla ja kouluttamalla henkilöstöään mm. työpaikkaohjaajan koulutuksella.

Sairauspoissaolojen määrä on kasvanut vuodesta 2022 n. 600 päivällä. Lyhyiden sairauspoissaolojen määrä on puolestaan laskenut edellisvuodesta, mutta pitkien sairauspoissaolojen määrässä on näkyvissä selkeää kasvua. Henkilöstön hyvinvoinnin seuraaminen ja edistäminen on äärimmäisen tärkeää ja maksaa itsensä takaisin pidemmällä aikavälillä. Tarkastuslautakunta on huolestunut haasteista nuorison hyvinvoinnissa, joka näkyy mm. oppilaiden häiriökäyttäytymisenä, joka taas vaikuttaa henkilöstön työhyvinvointiin ja jaksamiseen.

10 TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOYHTEENVETO

Tarkastuslautakunta arvioi, että kunnan toiminta on järjestetty pääosin tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunta arvioi, että kunnan taloudelliset tavoitteet on saavutettu. Toiminnan tavoitteiden tarkastuslautakunta arvioi toteutuneen riittävässä määrin.

Tarkastuslautakunta edellyttää, että toimintojen seuranta parannetaan ja kannustetaan konsernia ja palvelualueita kehittämään talousarviotavoitteita, toimenpiteitä ja mittareita edesauttamaan kuntastrategian tavoitteiden toteutumista.

Tarkastuslautakunta esittää tilinpäätöksen hyväksymistä, edellyttäen, että kunnanvaltuusto kokouksessaan 3.6.2024 hyväksyy terveysaseman investoinnin lisäyksen taloussuunnitelman investointiosaan vuosille 2027–2028.

Tarkastuslautakunta esittää vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tilikaudelta 1.1-31.12.2023 edellyttäen, että kunnanvaltuusto kokouksessaan 3.6.2024 hyväksyy terveysaseman investoinnin lisäyksen taloussuunnitelman investointiosaan vuosille 2027–2028.

Tarkastuslautakunnan esitys valtuustolle

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2023 kunnanvaltuuston käsiteltäväksi ja esittää, että valtuusto pyytää arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista ja kehitystoimenpiteistä hallituksen ja toimialojen selvitykset niin, että ne voidaan käsitellä marraskuun loppuun mennessä pidettävässä valtuuston kokouksessa, ja tämän jälkeen toimittaa tarkastuslautakunnalle.

Asikkalassa 21. toukokuuta 2024

Asikkalan kunnan tarkastuslautakunta

Juha Hyttinen
puheenjohtaja

Satu Jaatinen
varapuheenjohtaja

Mirja Järvinen
jäsen

Elina Vesterinen
jäsen

Päivi Kantola
jäsen

Markku Salomaa
jäsen

Joni Kalke
jäsen